

- здійснити інтелектуальний прорив, формують активну життєву позицію;
- сприяють формуванню навичок критичного мислення, прийняття рішень, розв'язування проблем;
 - учать продуктивно спілкуватися, ставити питання, предствляти різні точки зору, уміло й компетентно вести діалог;
 - заохочують до співпраці;
 - сприяють переосмисленню уявлень про свій образ Я та емоції, осягненню і засвоєнню дітьми духовних цінностей;
 - підвищують самооцінку дітей;
 - сприяють усвідомленню стартових можливостей особистості, оцінці шансів і перспектив на майбутнє;
 - формують у молоді навички соціальної взаємодії, здатності до конструктивного розв'язання проблем спілкування за умов інтеграційних процесів у полікультурному середовищі.

За таких умов розвиток життєвої компетентності особисті освоєння досвіду суспільного життя відбуваються не у формі академічного учнівства та подальшої апробації і коригування його наслідків, а в єдності учнівства та практики соціального життя, з поступальним збільшенням ваги саме практичної участі молоді людини в житті суспільства.

Лише такий підхід гарантує об'єктивну оцінку, коригуванні та розвиток якостей особистості згідно з вимогами соціальної реальності. Завдяки цьому забезпечується становлення системи життєвих навичок соціально самоідентифікація та самовизначення особистості. Узагальненим наслідком цього процесу стають усвідомлення і прийняття власних життєвих перспектив і можливого місця і ролі в суспільному житті, визначення свого покликання, формування життєвого проекту.

Література

1. Життєва компетентність особистості: від теорії до практики: Науково-методичний посібник / За ред. І.Г.Єрмакова. – Запоріжжя: Центріон, 2005. – 640 с.

СТАНОВЛЕННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ ЦІННОСТЕЙ ОСОБИСТОСТІ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ КУРСУ „СУЧАСНЕ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКЕ ВИРОБНИЦТВО”

Титаренко В.П. (Полтава)

Духовна сфера особистості-громадянина містить у собі цілу низку якостей – цінностей і ціннісних орієнтацій, серед яких важливе місце посідає утвердження у стосунках із природою гуманних основ захисту та гармонії.

На підставі цього можна вибудувати багаторівневу модель духовної особистості, беручи за основу екологічну спрямованість людини. Саме ця риса найбільше визначає як будуть формуватися екологічні духовні цінності та орієнтації. Екологічна спрямованість виражається через це конкретні складники: зацікавленість інформацією екологічного характеру, сформованість почуття гармонійної єдності з природою, прагнення захистити природу та до участі в природоохоронних заходах, схильність до активного пошуку шляхів виходу з екологічної кризи, усвідомлення власної причетності до створення кризового

стану у природі, постійна готовність екологічного спрямування, особиста відповідальність до охорони довкілля.

Одним із головних питань, які необхідно практично вирішувати, формуючи духовні цінності та орієнтації у студентів, є питання про визначення цих складників, які входять до системи виховання екологічної духовності. Духовність людини – це не просто її характеристика, а констатуюча особливість, що виокремлює людину як особистість. Це якість, завдяки якій людина переборює зв'язану з її фізичною організацією обмеженість і розкриває, реалізує свою особистісну сутність. Лише духовність дає можливість перевершити потребу простого виживання, жити у відповідності з законами природи. На наш погляд, навчальні заклади, в першу чергу педагогічні університети, повинні стати осередками утвердження раціоналістичного підходу наукових принципів аналізу повноцінної гуманізації навчально-виховного процесу. Однією з важливих умов здійснення принципу гуманізації на факультеті технологій та дизайну є опанування знань, необхідних для фахової підготовки учителів трудового навчання з виходом на відповідний рівень аналізу та узагальнення сучасних екологічних процесів та явищ.

Так, на лекційних і лабораторних заняттях з курсу „Сучасне сільськогосподарське виробництво” студенти дізнаються, що охорона ґрунтів стає особливо актуальною в зв'язку із зростаючим приростом населення Землі та продовольчою проблемою, яка для багатьох країн є досить гострою. Світові продовольчі ресурси складаються з рослинних продуктів, продуктів тваринництва і біологічних запасів морів. Збільшення продуктів з перших двох груп можливе лише при раціональному землекористуванні.

Ґрунти як об'єкт охорони, контролю та управління якістю мають низку специфічних особливостей порівняно з іншими об'єктами природного середовища. Антропогенні забруднення, що потрапили до ґрунту, накопичуються, а ефекти підсумовуються з утворенням токсичних речовин. Міграція їх відбувається дуже повільно, що спричиняє значне забруднення. З метою запобігання цьому розроблена методологія гігієнічного нормування екзогенних хімічних речовин (або ксенобіотиків) у ґрунті. Це дало змогу науково обґрунтувати ГДК (гранично допустимі концентрації) понад 130 забруднюювальних речовин та здійснювати контроль і управління якістю ґрунтів. До їх переліку входять переважно пестициди, які застосовують для захисту рослин від шкідників і хвороб, а також деякі мінеральні добрива. Так, наприклад, при вивченні теми “Нітратні добрива” студенти IV курсу отримують інформацію, що різні рослини мають неоднакову здатність до накопичення нітратів, а тому ГДК для різних овочів різняться. ГДК нітратів за нітрат-йоном становить мг/кг: у картоплі – 80, капусті білоголової та моркві – 300, буряках – 140, огірках – 150, помідорах і цибулі – 160 і не повинні перевищувати ці показники. Санітарний контроль забруднення здійснюють органи санепідемслужби. Контроль санітарного стану ґрунтів студенти теж вивчають за певною схемою і регламентом.

Таким чином, студенти усвідомлюють, що охорона ґрунтів – це найгостріша глобальна проблема, з якою безпосередньо пов'язане відтворення біорізноманіття та забезпечення продуктами харчування населення, його здоров'я. У зв'язку з цим можна зробити висновки, що процес духовного розвитку тісно пов'язаний з процесом розширення свідомості особистості, її готовності до захисту природи та активним особистим ставленням до охорони довкілля. Рушійними силами цього процесу є прагнення людини до гармонії, єдності з природою, а також усвідомлення того факту, що руйнація довкілля створює пряму загрозу життю. Власна причетність, екологічна відповідальність як духовна якість тісно сполучається і віддзеркалюється у моральній, екологічній спрямованості особистості.

Отже, екологічна духовність – це якість, що характеризує вищий рівень розвитку людини, вищий рівень розвитку її екологічної свідомості.

Література

1. Канівець В.І. Життя ґрунту. – К.: Аграрна наука, 2001.
2. Ковда В.А. Основы учения о почве. – Кн. 1 и 2. – М.: Наука, 1973.
3. Назаренко І.І., Польчина С.М., Нікорич В.А. Ґрунтознавство: Підручник. – Чернівці, 2003.
4. Почвоведение. В 2 ч. /Под ред. В.А.Ковды, Б.А.Розанова. – М.: Высш.шк., 1988.
5. Родючість ґрунтів. Моніторинг та управління /За ред.В.В.Медведева. – К.: Урожай, 1992.

МОНІТОРИНГ СТИЛІВ ТА ФОРМ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Беляєва Н.В., Чаленко Н.Б., Грицька Т.С. (Полтава)

Процеси державотворення, що відбуваються в Україні сьогодні, спричинили істотні перетворення в системі освіти. Школа на рубежі століть повинна не просто дати учням той чи інший обсяг знань і умінь, а й сформувати таку людину, яка здатна творчо мислити, приймати рішення, виробити свою позицію в житті, свій світогляд, ставлення до себе та інших і вміння адаптуватися до умов життя.

Це, відповідно, вимагає зміни стратегії управління, за якою акценти переносяться на особистість як суб'єкт навчальної діяльності. Робота менеджера в навчальному процесі пов'язана зі свідомою управлінською діяльністю, яка спрямована на створення сприятливих умов навчання, удосконалення в засвоєнні знань, умінь і навичок, підготовки до трудової, фізичної, професійної діяльності.

Діяльність керівника, в першу чергу, пов'язана з людським чинником. Для його ефективною реалізації управлінець повинен мати такі особистісні якості: бути людиною доброю, і позитивно відноситись до кожного підлеглого; вміти епатувати співробітникам; бути оптимістом; бути творчою людиною; мати етичний такт, тощо. Слід враховувати той аспект, що у складних умовах життєдіяльності основним інструментом впливу на людей є особистість керівника, його професійна майстерність, рівень зрілості в управлінській діяльності та особистісні якості.

Головне призначення керівника освітнього закладу полягає в тому, щоб своєю високою моральністю, любов'ю до людей, знаннями, працелюбністю та іншими якостями стати взірцем для наслідування. Наприклад, професійно важливими якостями європейських менеджерів вважаються високий рівень самоконтролю, емоційна врівноваженість, комунікабельність, готовність до співробітництва, впевненість у собі, а також низькі показники депресії.

Аналіз психолого-педагогічних досліджень провідних учених свідчить, що найбільш успішний розвиток професійної майстерності здійснюється при співвіднесенні мотивів із зовнішніми стимулами. До них вони відносять: демократичне управління колективом; створення творчого мікроклімату; пропаганду передових знахідок і досягнень членів педагогічного колективу; представлення педагогів і вихованців до нагороди і захоочення за досягнуті результати; преміювання за участь в роботі творчих мікрогруп; підготовку і проведення методичних заходів.